

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De causa murmuris int[er] chr[ist]ianos. ca. xxx.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

rent qd faciendū esset de eis. Ad h' em̄ missi fuerāt in carcere: vt ad iudiciū traherent. Et miserūt ad carcerē vt adducerent. Cūq; reuer si essent ministri: renūciauerūt eis sicut inueniē nērāt dicētes. Carcerē qdēz clausū inuenim⁹ cū omni diligētia: ⁊ stantes ad ianuā custo des. aperlētes aut̄ neminē intus inuenim⁹. Et aut̄ audierūt hos fm̄ oēs magistrat⁹ tē pli ⁊ pncipes sacerdotū. i. potētiōres ⁊ sapiē tiores ambigebāt quō h' factus esset. Et ecce quidā adueniēs dixit eis. Viri q's posuistis in carcere stant in tēplo ⁊ docent pplm.

De responsione eoz. Ca. XXVII.

Hinc abiit ma

gistrat⁹ cū ministris. i. pnceps sacerdotū. Et est magistrat⁹ sin gularis numeri. ⁊ eodem modo in pcedenti fm̄ grecū. Et adduxit eos sine vi: nō audēs eis violentiā facere ppter pplm qui faucebat eis. Et statuerūt eos in pccilio: ⁊ ait illis pnceps sacerdotū. Precipiendo pcepimus vo bis auctoritate scz pōncificali: ne doceretis am plius in noīe isto scz in nomie iesu: ⁊ ecce res plectis hīrlm doctrina vestra. Nunqd vul tis inducere sup nos sanguinē hoīs huius. id ē sanguinis vindictā. q. d. Nunqd argui stis nos q's reos sanguinis innocētis p dīcā do eum innocentē quem cōdemnauim⁹. Et responderūt vnanimiter omnes apostoli ex feruore ⁊ zelo nō patientes vnum pro omīs bus loqui. Obedire oportet deo magis qz ho mīnibus. Deus patrum nostrorum suscitauit iesum quem vos interemistis suspenden tes in ligno. ⁊ exaltauit illū ad dexterā suaz: ⁊ nos testes sumus horum verborz: ⁊ spīrī tussanctus quem dedit nō solum nobis sed omīb; obediētib; sibi. In quo ad penitentiā eos puocant. Ac si dicant. Etiam vobis si velitis obedire. Nec audientes dissecabant cordibus suis.

De cōsilio gamalielis. Ca. XXVIII.

Hinc surgens in

cōcilio quidāz phariseus nomie gamaliel leg's doctor honorabil: vniuerse plebi pcepit vt ad breue hoīs amo nerent. Iste gamaliel vt dicit clemēs in epī stola quadam: fuit discipulus apostolorz si cut nicodemus: ⁊ erant de concilio aposto loz. inter iudeos vt sepe misigarēt fram eoz

rum aduersus eos. Locutus est ergo gama liel in cōcilio in hunc modum. Viri israeli te attendite vobis qd acturi estis super hos minib; istis. q. d. Nō debetis subito iudica re sed expectare: qz si opus eoz est opus tū hominū: p se destruet. si autem est opus dei: stabit nec poterit destrui. Et hoc ostēdit ex emplo duoz. scz theoder iude galilei. Theo das magus vt tradit iosephus dicebat se pphetam: ad cuius p'suasionē multi venditis omīb; suis ⁊ sublatīs ex vrbe facultatib; ad ripas iordanis venerūt. ⁊ pmisit se facturū post triduiū vt diuideret iordanis: ⁊ trāstrē sicco pedesicut transierant filiū isrl. Et dum expectarent: in triduo illo supueniens pcur rator psidis syrie cū multitudie equitū: mul tos ex eis occidit: ⁊ caput ipsius ih: eode die ro solymam reportauit.

Aliud exemplum de eodem.

Capitulum. XXIX.

Hunc extitit

p indas galile⁹ in dieb; p'fessionis. id ē descriptōis generalis ab au gūsto facte qm̄ vnusq; soluens censū capl tis sui: p'fitebat se subditū romano imperio. Iste iudas galile⁹ fuit essens genere. Et vt tradit ioseph⁹ p'suadebat iudeis vt negarent tributa romanis: asserēs eos qd decimas ⁊ p mīttias dō soluebāt: nō debere soluere tribu ta hoīb;. Et intātū pualuit hec doctrina eoz vt pharisei ⁊ magna ps ppli q'rerent ab ipso dño: an soluendū esset tributū cesari an nō. postea perijt ipse ⁊ quotquot ei cōsenserūt. Cōsenserūt ergo exhortationi gamalielis: puocātes aplos flagellauerūt eos ⁊ flagella tos d'miserūt: phibētes sub cōminatiōe mor tis ne ampli⁹ loq'rent in noīe iesu. Et libant apli gaudentes a p'spectu pcciliū: qm̄ digni ba biti sunt p noīe iesu p'mellā pati. Ecce qm̄ tū erat in eis tā robur fidei: qd nec p'bis phibēri poterāt. nec flagellis. i. nō destiterūt p' mo verbis phibiti: modo flagellis cessi.

De causa murmuris inter christianos

Caplm. XXX.

In diebus autez

illis crescente numero discipuloz. id est christianoz qd eo tēpore dice bant discipuli: factus est murmur grecoz ad aduenaz gentiliū in ciuitate puerfantū. vt

Actuum apóstolorum

Iudeorum qui fuerant in dispersione nati: et inter grecos nutriti aduersus hebreos. eo quod despicere viderentur in ministerio quotidiano. quia vidue hebreorum erant magis perite. et ideo alij proferebant in dispensatione administrationis quotidianae. Et potest intelligi causa murmuris dupliciter. Vel quia vidue grecorum in quotidiano ministerio non admittentur. vel quia in ministerio quotidiano nimis grauabantur. Forte faciebant eas focarias: et huiusmodi vilia amministrare. Videntes autem apostoli eam murmuracionem orantem per administrationem viduarum: quibus ideo necesse erat administrare: quia non poterant ipsi ad hoc sufficere ut singulis distribuere: multitudinem conuocantes dixerunt. Non est equum nos derelinquere quibus dei et ministrare membris. Considerate fratres viros ex vobis boni testimonij septem plenos spiritu sancto et sapientia: quos constituamus super hoc opus: ut ipsi ministrare vel presint ministrantibus. non seruo orationis et predicationis vacabimus. Et placuit primo iste multitudinis. et elegerunt septem. scilicet stephanum et philippum. et prochorum et nicanorem. et timonem et parmenam. et nicolaum aduenam antiochenum. Qui solus dicitur aduenam: quia alienus. Vel quia solus erat aduenam. vel quia notabilis solus erat futurus aduenam: quasi alienus. Hos statuerunt illi qui elegerant ante spectum apostolorum. Et orantes apostoli imposuerunt eis manus. Horum vicem habent in ecclesia archidiaconi: propterea instituti ut portent pondus negotiorum: ut episcopi liberi vacent doctrine et orationi. Sed episcopi nostri temporis: quia deprehenderunt archidiaconos in huiusmodi administratione minus circumspectos. puidam quadam cautela dant operam huic operationi. et ministracioni. Et vide quod quia apostoli orantes legunt manus eis imposuisse. ideo in ordinacionibus fuerunt orationes. Hac etiam autoritate in quibusdam ecclesijs manus imponunt diaconibus in ordinacione. Qui autem eis manus non imponunt: secum habent autoritate Bede. Quia autem dictum est: et orantes imposuerunt eis manus: dicitur intelligendum esse factum post. quia postea eosdem ordinauerunt ministros ad ministerium sacri altaris: et dicitur corpus et sanguis: et tunc eis manus imposuerunt. Unde et sacerdotibus cum ordinant manus imponunt. Verbum domini crescebat et multiplicabatur numerus discipulorum in hierusalem. Dulcia etiam turba sacerdotum obediebat fidei. De commendatione beati stephani. Capitulum XXXI.

Stephanus

gratia et fortitudie faciebat prodigia et signa magna in populo. Surrexerunt autem quidam de synagoga libertinorum: a regione sic dictorum. Vel libertinorum. et manumissorum: qui cum prius fuissent fui postea fuerant de libertate donati: et sic de fulli condicione fuerunt qui primo restiterunt fidei christi: et cirencensium a cirene ciuitate. et eorum qui erant a cilicia et asia minorum qui sub prime sunt disputantes cum stephano: et non poterant resistere sapientie et spiritu sancto qui loquebatur in eo. Tunc introduxerunt duos falsos testes qui testificarent eum dixisse blasphemiam in deum et in moysen: et commouerunt plebem et seniores et scribas: et adduxerunt eum in iudicium et surrexerunt duo falsi testes: et dixerunt. Non iste cessat loqui aduersus locum sanctum moysen. quod dicitur. Derabit templo et legi. Audiuimus eum dicentem quoniam iesus nazarenus destruet locum istum: et mutabit traditiones quas tradidit nobis moyses. Et omnes qui intuebantur eum sedentes in concilio videbant faciem eius tanquam faciem angeli. Et dixit princeps sacerdotum. Numquid hec ita se habet. Tunc aggressus est beatus stephanus facere grande sermonem. Et quia arguebatur de blasphemiam in deum et in moysen. ideo permittit in principio sermonis commendationem dei dicens. Deus qui locutus est patribus et prophetis esse deum maiestatis et glorie. Et statim accedit ad commendationem moysi: inchoans ab altiori scilicet a commendatione patrum: a quo descendit moyses. Inchoat itaque ab abraam quod egressus de chaldeam venit in mesopotamiam et inde in carram et inde in iudeam.

De sermone eiusdem. Cap. XXXII.

Iri inquit fratres

tres et presertim audite. Deus glorie apparuit patri nostro abraam cum esset in mesopotamia prius quam moraretur in carram et dixit ad illum. Eri de terra tua et de cognatione tua. Tertium addit in genesi scilicet de domo patris tui. Sed a stephano permittitur quia scientibus loquebatur. Ideo historia breuiter tangit vel transiecit quasi nota. Sed videt obloqui libro genesi: ubi videt contineri quod post mortem patris scilicet thare dictum fuerit hoc scilicet abraam de quo postquam mortuus est in carram: ubi et filius eius cum eo habitauit: et ita dictum est in carram. Quid est ergo quod hic dicitur priusquam moraretur in carram.

D S